

lium confecere. Ipse dux omnium Carolus suum imperium exequutus est. Fuere item alii, & clari quidem Viri, qui eo prælio, Scipionis nomine & auctoritate pugnaverunt. Atque ei quād maximo adjumento fuit, quod Guido Nicolaus vir quidem singulari animo ac prudentia præditus, & ipsi Scipioni summa fide & auctoritate habitus, cum cohortibus equitum, & peditum centuris, pro captivis deducendis missus est, & eo duce ipsi captivi à Polono fere omnes capti ad tentoria Scipionis deducendi sunt. Accedit ad hæc, quod ipsi cum Gubernatore Legati, comitibus alius ducibus, ut captivos ipsos viderent, atque junctis dexteris salutarent, se ad tabernacula Scipionis contulerunt.

Quarto Calendas Sextiles castra ante diem Annibal movit, quæ in Quinzani suburiis à fronte Bordelani, quod Oppidum ultra Olium flumen positum est, Ponte inter utrumque constructo, locat. Balneolum interea ex agro Brixiensi Oppidum, quod à Venetis iampridem defecerat, in eorum directionem venit. Pandinum ex Laudensi agro Oppidum Scipionis nomine ab Annibale deficiens, cum Capuano, & Polono conditionem accepere. Arcem Carolus Comes munivit; erat enim de Legatorum mandato in ea regione illius militiae Dux pro Scipione substitutus; nam Pontem, & Castellum apud Ceretum construere fecerat Scipionis inventione, præmissio ad tantam rem conficiendam altero Scipione Broccardo Comite Persico, de cuius acumine ingenii, consilio, & eloquentia nemo quam sat is est, posset verbis absolvere. Arbitratur enim Scipio possuas Copias illuc traiicere, ut cū omnem hostilem agrum vastare, ac diripere posset, tum & in primis ut Oppida & Arces, & Urbes hostium in Venetorum fidem auctoritate sua, quam habebat in ea regione quam maximam, deduceret; sed Legati Scipionem ab exercitu abire pauci non sunt, opinati orbum esse exercitum abitu Scipionis. Eo igitur postulante, Braccianæ acies demissæ sunt, quarum Dux esset Carolus Comes inter Braccianos secundus à Scipione. Hec ubi Legatis cognita sunt, confessimunt Caroli duci literas, quibus significabatur, Arcem, & Oppidum Scipioni confugandum. Signatis enim chartis inter Venetos, & Scipionem firmarum est, ut si quid ab Annibale defecerit, quod sub imperio Scipionis ante fuisset, id versum in ejus directionem impensa & liberalitate Venetorum deveniret. Tertio Calendas Sextiles vesperi convocantur à Legatis & Gubernatore ad consilium Duces exercitus ingenti animo prædicti, & consilio singulari, Guido Rangonus, Carolus Gonzaga, Tibertus Brandolinus, Joannes Comes, Christophorus Tolentinus, & Cesar Martinengus, sed ante alios Scipio. Hic positum est in consultatione, essente castra castris ab hostium fronte locaturi, an ad alia loca traiicere exercitum debeat, an eodem in loco persistere, ubi omnem agrum Brixensem pæne tutari possint. Primo varia est tantorum Ducum sententia. Erat enim qui dicenter, hostem perdetim supra modum, cū non desint Venetorum Imperio copiæ Oppidanorum, non ex utroque ordine milites perstrenui & veterani, non Duces maxima auctoritate &

Tom. XX.

A fide, non desint faciles commeatus, non denique ad supplementa omnium rerum pecuniae: quæ res ab hoste tam facile haberi non possent. Alii abiturum hostem his argumentis confirmabant, primum quod Annibal, ante viētum Alexandrum distributis per varias regiones Ducibus, & triginta cohortibus, attenuatus erat exercitus, deinde quod ea loca, quæ viētus Alexander tutabatur, suppleri oporteret: quas ob res Annibalem necessariò agrum Brixensem deserturum, & Olium flumen præteritum. Si incerta dimicatio, & castris à fronte locatis, Annibal incitaretur, illum ne cessum quidem propter auctoritatem, quam habet maximam, conservandam, quod ad populorum nostrorum calamitatem, & ad agri Brixensis vstationem spectare nemo inficiari potest. Tum Scipio: „Sententiam vestram, Legati, illustres, & clarissimi Duces, bonam esse pro Imperio Venetorum conservando, & exercitui nostro salutarem negare non possumus. Nam quis est, qui non videat, ut sapientissime commemoratum est, rebus omnibus, quæ ad usum belli esse non modo debent, verū etiam possunt, illustre hoc Imperium tam facile quam libenter subministratur? Quis animo non complectatur, hanc esse indubitam victoriā, cū præsertim, ut sapienter possum est, brevi Annibalem abiturum est nostris regionibus aperte videamus, vel propter præstanta agris suis subsidia, quos tutari ab hostium excursionibus & oppugnatione debet, vel quod eius exercitus sine pugna, sine prælio ob ingentem transfigarum numerum caritate pecuniae ira attenuatur, ita conteritur aviditate majoris stipendii, ut necesse sit aut Annibalem vallo & fossis, quasi moenibus obclusum eos semper diligenter observare, quos suspectos habet aut in eos sèvire: quod effet contra iustitiam, & humanitatis suæ officium, aut denique in agros suos castra traiicere, quo minus suspectos mili es habere possit, & subditos tutiores. Sed audite queso, qualis mea sit de ista re sententia, ut si ea, ut spero, placuerit, sapientissimo iudicio vestro probari possit. Evidem ego arbitror, Legati illustres, & magnanimi Duces, non defendendi solum, sed offendendi hostis gratiā hoc bellum ab Illustrissimo Venetorum Senatu fuisse suscep-tum, cū præsertim nulla in re, Diis gratia, Annibale inferiores simus: quare tuis mea sententiā censeo, non parare modò perstrenuos & veteranos milites fortissimos, & maxima auctoritate Duces, arma, viētum, stipendia, & res ad bellum necessarias, ut agros, Arces, Oppida, & Urbes nostras tueamur, verū & in primis, ut hostem nostris ex agris abeuntem, quo ad possumus, persequamur, vimque ejus omnem & potentiam pro viribus attenuemus celeritate consilii, subducto militi, crebra excusione & equitat, Villarum, Oppidorumque direptione, & vastatione agrorum, allectis quinetiam populis, qui magnopere non bene affecti sunt nos vocant, & victoriam nostram affectant, Annibalem verò odio habent, ab illius dominatione abhorrent, & Venetorum Imperio illum bello subigi maxime

H

, cu-